

5
 לְמִי לְקוֹצְרִים עַל- הַנָּצִב לְנִעְרוֹ בֶּעָז וַיֹּאמֶר
 ni-wa-nani wavunaji juu-ya aliyekuwa-amesimama kwa-mtumishi-wake Boazi na-akasema
[H4310](#) [H5324](#) [H5288](#) [H1162](#) [H0559](#)

הַנְּעֵרָה הַזֹּאת:
 huyu msichana-huyu
[H2063](#) [H5291](#)

Boazi akamuuliza msimamizi wa wavunaji, "Je, yule mwanamwali ni wa nani?"

6
 הַנְּעֵרָה וַיִּנְעַן הַנָּצִב עַל- הַקוֹצְרִים וַיֹּאמֶר
 msichana na-akasema wavunaji juu-ya aliyekuwa-amesimama mtumishi na-akajibu
[H5291](#) [H0559](#) [H5324](#) [H5288](#)

מִזְבָּחָהּ הִיא הַשָּׂבָה עִם- נְעֹמִי מִשְׁבָּה מִזְבָּחָהּ מִזְבָּחַב:
 Mmoabu yeye aliyerudi pamoja-na Naomi kutoka-shamba-la Moabu
[H4125](#) [H1931](#) [H7725](#) [H5281](#) [H4124](#)

Msimamizi akamjibu, "Ni yule Mmoabu aliyerudi kutoka nchi ya Moabu pamoja na Naomi."

7
 וַתֹּאמֶר אֶלְקֹטָה- נָא וַאֲסַפְתִּי אַחֲרַי הַקוֹצְרִים
 na-akasema tafadhali na-nikakusanye nyuma-ya kati-ya-miganda
[H0559](#) [H4994](#) [H0622](#)

וַתָּבוֹא וַתַּעֲמֹד מֵאֵז הַבֶּקֶר וְעַד- עֵתָה זֶה שְׂבָתָהּ הַבַּיִת מֵעַט:
 na-akaja na-akasimama tangu asubuhi hadi sasa hiki kukaa-kwake nyumbani kidogo
[H0935](#) [H5975](#) [H1242](#) [H5704](#) [H6258](#) [H2088](#) [H3427](#) [H4592](#)

Yeye aliomba, 'Tafadhali niruhusu niokote na kukusanya miongoni mwa miganda nyuma ya wavunaji.' Naye ameshinda shambani tangu asubuhi pasipo kupumzika, isipokuwa kwa muda mfupi kivulini."

8
 וַיֹּאמֶר בְּעָז אֶל- רוּת הָלוֹא שָׁמַעְתְּ בְּתִי אֵל- תְּלֹכִי לְקוֹטָא
 na-akasema Boazi kwa Ruthi hukusikia umesikia binti-yangu usiende kuokota
[H0559](#) [H1162](#) [H0413](#) [H7327](#) [H3808](#) [H8085](#) [H1323](#) [H0408](#) [H3212](#) [H3950](#)

בְּשָׂרָה אַחַר וְגַם לֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם-
 katika-shamba lingine na-pia usipite uende kutoka-hapa bali-hivi ushikamane na
[H0312](#) [H1571](#) [H3808](#) [H2088](#) [H3541](#) [H1692](#)

נְעֵרָתִי:
 wasichana-wangu
[H5291](#)

Kisha Boazi akamwambia Ruthu, "Binti yangu, nisikilize. Usiende kuokota mabaki ya mavuno katika shamba lingine, na usiondoke hapa. Kaa hapa na hawa watumishi wangu wa kike.

9
 עֵינֶיךָ בְּשָׂרָה אֲשֶׁר- יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתְּ אַחֲרַיִתִּין הָלוֹא
 macho-yako katika-shamba ambapo wanavuna na-uende nyuma-yao sijaamuru
[H1980](#) [H3808](#)

צְוִיתִי אֶת- הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִנְעֵד וְצִמָּת וְהִלַּכְתְּ אֵל- הַכְּלִים
 nimeamuru vijana - vijana wasikuguse na-ukiona-kiu na-uende kwenye vyombo
[H6680](#) [H0853](#) [H5288](#) [H1115](#) [H5060](#) [H6770](#) [H1980](#) [H0413](#) [H3627](#)

וְשִׂיתִי מֵאֲשֶׁר יִשְׁאָבוּן הַנְּעָרִים:
 na-unywe kutoka-kile-ambacho wamechota vijana
[H8354](#) [H7579](#) [H5288](#)

Angalia shamba wanaume wanamovuna, ufuate nyuma yao. Nimewaamuru wanaume hawa wasikuguse. Wakati wowote ukiona kiu, nenda kwenye mitungi ukanywe maji waliyoyateka wanaume hawa."

10 ותפל על- פְּנִיָּה וְהִשְׁתַּחוּ אַרְצָה וְתֹאמַר אֵלָיו מְדוּעַ
 na-akaanguka juu-ya uso-wake na-akasujudu ardhini na-akamwambia yeye kwa-nini
[H5307](#) [H6440](#) [H7812](#) [H0776](#) [H0559](#) [H0413](#) [H4069](#)

מִצָּאתַי חֵן בְּעֵינַי לְהַכִּירָנִי וְאֲנִכִּי נִכְרִיָּה: מְגֵנִי
 nimepata kibali machoni-pako kunijali na-mimi mgeni
[H4672](#) [H2580](#) [H0595](#) [H5237](#)

Kwa ajili ya hili, akasujudu mpaka nchi, akamwambia, "Jinsi gani nimepata kibali machoni pako, hata ukanijali mimi mgeni?"

11 וַיֵּעַן בּוֹאֲזִי וַיֹּאמֶר לָהּ הֲקִיָּה אֲחֵרִי הֲנִדַּרְתִּי לִּי מִמִּי כָּל אֲשֶׁר-
 na-akajibu Boazi na-akamwambia yeye hakika nimeambiwa mimi yote uliyomtendea
[H1162](#) [H0559](#) [H5046](#) [H5046](#) [H3605](#)

עָשִׂיתִי אֶת- חֲמוּתָךְ אַחֲרַי מוֹת אִשְׁךָ וְתַעֲזָבִי
 uliyomtendea - mama-mkwe-wako baada-ya kufa kwa-mume-wako na-ukamwacha
[H0854](#) [H2545](#) [H4194](#) [H0376](#)

אָבִיךָ וְאִמָּךְ וְאֶרֶץ מוֹלְדְּתְךָ וְנִתְלַכִּי אֶל- עַם אֲשֶׁר
 baba-yako na-mama-yako na-nchi-ya kuzaliwa-kwako na-ukaja kwa watu ambao
[H0001](#) [H0517](#) [H0776](#) [H4138](#) [H3212](#) [H0413](#)

לֹא- יָדַעַתְּ תְּמוּל שְׁלֹשׁוֹם: הֲלֹא- יִלְיָאוּ
 hukuwajua uliyawajua jana na-juzi
[H3808](#) [H3045](#) [H8543](#) [H8032](#)

Boazi akamjibu, "Nimeambiwa yote uliyomtendea mama mkwe wako tangu mume wako alipofariki, na jinsi ulivyomwacha baba yako na mama yako na nchi yako ulimozaliwa, ukaja kuishi na watu ambao hukuwafahamu awali.

12 וְיִשְׁלַם יְהוָה פְּעֻלָּתְךָ וְתֹהִי מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלָמָה מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵי
 akulipe Yahwe kazi-yako na-uwe ujira-wako kamili kutoka-kwa Yahwe Mungu-wa
[H3068](#) [H6467](#) [H1961](#) [H4909](#) [H8003](#) [H3068](#) [H0430](#)

יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר- בָּאת לְחַסוֹת תַּחַת- כְּנַפּוֹ:
 Israeli ambaye umekuja kupata-hifadhi chini-ya mbawa-zake
[H3478](#) [H0935](#) [H2620](#) [H8478](#) [H3671](#)

Bwana na akulipe kwa yale uliyoyatenda. Ubarikiwe kwa wingi na Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye umekimbilia mabawani mwake."

13 וְתֹאמַר אֲמַצָּא- חֵן וְתֹאמַר אֲמַצָּא- חֵן וְתֹאמַר אֲמַצָּא- חֵן
 na-akasema nipate kibali machoni-pako umenifariji kwa-sababu bwana-wangu
[H0559](#) [H4672](#) [H2580](#) [H0113](#) [H5162](#)

וְכִי דַבַּרְתָּ עָלַי לֵב מוּיָוָה וְאֲנִכִּי לֹא אֶהְיֶה
 na-kwa-sababu umesema kwa moyo-wa mjakazi-wako na-mimi sio nitakuwa
[H1696](#) [H0595](#) [H3808](#) [H1961](#) [H8198](#)

כָּאֶחָד שְׂפַחְתִּיךָ: כָּאֶחָד
 kama-mmoja-wa wajakazi-wako
[H0259](#) [H8198](#)

Kisha Ruthu akasema, "Naomba niendeleo kupata kibali machoni pako, bwana wangu. Kwa maana umenifariji na umezungumza kwa ukarimu na mjakazi wako, hata ingawa mimi si bora kama mmoja wa watumishi wako wa kike."

14 וַיֹּאמֶר׃ לָהּ בָּעִז׃ לָעֵת הָאֲכָל׃ נָשִׂי הַלֵּם׃ וְאָכַלְתְּ מִן־ הַלֶּחֶם׃
 na-akamwambia yeye Boazi wakati-wa chakula karibia hapa na-ukale kutoka mkate
[H0559](#) [H1162](#) [H6256](#) [H0400](#) [H5066](#) [H1988](#) [H0398](#) [H3899](#)

וּטְבַלְתְּ כִּפְתָד׃ בְּחִמּוֹן וַתֵּשֶׁב׃ מִצָּד׃ תִּקְוֶנָּה׃ וַיַּצְבֵּט־ לָהּ׃
 na-uchovyeye kipande-chako katika-siki na-akakaa kando-ya wavunaji na-akampa yeye
[H2881](#) [H2558](#) [H3427](#) [H6654](#) [H6642](#)

וַתֹּאכַל קָלִי׃ וַתִּשָּׁבַע וַתִּתֵּן׃
 na-akala nafaka-iliyochomwa na-akashiba na-akabakisha
[H0398](#) [H7039](#) [H7646](#) [H3498](#)

Wakati wa chakula, Boazi akamwambia Ruthu, "Karibia hapa. Kula mkate na uchovyeye ndani ya siki." Alipoketi pamoja na wavunaji, akampa nafaka zilizookwa. Akala kiasi alichotaka na kusaza.

15 וַתִּקַּם וַתֵּלֶקֶט׃ וַיֵּצֵא׃ בָּעִז׃ אֶת־ וַיְנַוּוּ׃ לְאִמְרֵי׃ גַּם׃ בֵּין׃
 na-akasimama kuokota na-akaamuru Boazi vijana-wake kusema hata kati-ya
[H3950](#) [H6680](#) [H1162](#) [H0853](#) [H5288](#) [H0559](#) [H1571](#) [H0996](#)

וַיֵּצֵא׃ וַתֵּלֶקֶט׃ וַתֵּלֶקֶט׃ וַתֵּלֶקֶט׃ וַתֵּלֶקֶט׃
 wala-msimwaibishe aokote miganda yeye
[H3808](#) [H3950](#) [H3637](#)

Alipoinuka ili kuokota mabaki ya nafaka, Boazi akawaagiza watu wake, "Hata kama atakusanya kati ya miganda, msimzuie.

16 וְגַם׃ שֶׁל־ תִּשְׁלוּ׃ לָהּ מִן־ הַצְּבָתִים׃ וַעֲזַבְתֶּם׃ וְלִקְטָה׃ וְלֹא׃
 na-pia mtoe mtoe kwake kutoka vifungo na-mviache na-aokote wala-msimkeme
[H1571](#) [H3950](#) [H6653](#) [H3950](#) [H3808](#)

וַתִּנְעָרֵהּ׃ בָּהּ׃
 yeye
[H1605](#)

Badala yake, toeni masuke katika miganda, mwachieni ayaokote, na msimkeme."

17 וַתֵּלֶקֶט׃ בְּשָׂדֵה עַד־ הָעֵרֶב׃ וַתַּחֲבֹט׃ אֶת־ אֲשֶׁר־ לִקְטָה׃
 na-akaokota shambani hadi jioni na-akapura alichokuwa-ameokota
[H3950](#) [H5704](#) [H6153](#) [H2251](#) [H0853](#) [H3950](#)

וַיְהִי׃ כְּאֵיפָה׃ שְׁעָרִים׃
 na-ikawa kama-efa ya-shayiri
[H1961](#) [H0374](#) [H8184](#)

Basi Ruthu akaokota masazo shambani hata jioni. Akatwanga ile shayiri aliyokusanya, ikajaa efa moja.

18 וַתִּשָּׂא׃ וַתִּבְּאֵ׃ הָעִיר׃ וַתֵּרָא׃ חֲמוּתָהּ׃ אֶת־ אֲשֶׁר־
 na-akabeba na-akaingia mjini na-akaona amebakisha mama-mkwe-wake alichokuwa-ameokota
[H5375](#) [H0935](#) [H7200](#) [H2545](#) [H0853](#)

מִשְׁבָּעָה׃ לִקְטָה׃ וַתִּזְאַ׃ וַתִּתֵּן׃ לָהּ׃ אֶת־ אֲשֶׁר־ הוֹתֵרָה׃
 ameokota na-akatoa na-akampa yeye alichokuwa amebakisha kutoka-kushiba-kwake
[H3950](#) [H3318](#) [H5414](#) [H0853](#) [H3498](#) [H7648](#)

Akaibeba na kuelekea mjini, naye mama mkwe wake akaona jinsi alivyoweza kuokota nafaka nyingi. Pia Ruthu akachukua kile alichobakiza baada ya kula na kushiba, akampa.

עֲשִׂית ulifanya-kazi	וְאָנָה na-wapi	הַיּוֹם leo	לְקוֹטָהּ uliokota	אֵיפֹה wapi	חֲמוּתָהּ mama-mkwe-wake	לָהּ yeye	וְתֹאמֶר na-akamwambia
	H0575	H3117	H3950	H0375	H2545		H0559
אֲשֶׁר־ ambaye	אֵת -	לְחֲמוּתָהּ mama-mkwe-wake	וְתֹאמֶר na-akamwambia	בָּרִיכֶיהָ barikiwe	מְכִירָהּ aliyekujali	יָהּ abarikiwe	
	H0853	H2545	H5046	H1288		H1961	
עֲמוּ naye	עֲשִׂיתִי nilifanya-kazi	אֲשֶׁר ambaye	הָאִישׁ la-mtu-huyo	שֵׁם jina	וְתֹאמֶר na-akasema	עֲמוּ naye	עֲשֶׂתָּהּ alikuwa-amefanya-kazi
			H0376	H8034	H0559		
						הַיּוֹם Boazi	בְּעֹזִי leo
						H1162	H3117

Basi mkwewe akamuuliza, “Je, umeokota wapi leo? Umefanya kazi wapi? Abarikiwe mtu yule aliyekujali.” Ndipo Ruthu akamwambia mama mkwe wake juu ya yule ambaye yeye alikuwa amefanyia kazi katika shamba lake. Akasema, “Yule mtu niliyefanyia kazi kwake leo, anaitwa Boazi.”

עֲזַב kuacha	לֹא־ hajaacha	אֲשֶׁר ambaye	לִיהוָה na-Yahwe	הוּא yeye	בָּרִיכֶיהָ abarikiwe	לְכַלְתָּהּ kwa-mkwe-wake	נְעֹמִי Naomi	וְתֹאמֶר na-akasema
	H3808		H3068	H1931	H1288	H3618	H5281	H0559
לְנוֹ kwetu	קָרִיב karibu	נְעֹמִי Naomi	לָהּ kwake	וְתֹאמֶר na-akasema	הַמִּתִּים wafu	וְאֵת־ na-kwa	הַחַיִּים walio-hai	אֵת־ kwa
	H7138	H5281		H0559	H4191	H0854		H0854
						הָאִישׁ mtu-huyo	מִנְאֲלֵנוּ mkombozi-wetu	הוּא: yeye
						H0376		H1931

Naye Naomi akamwambia mkwewe, “Bwana ambariki! Hakuacha kuonyesha fadhili zake kwa walio hai na kwa waliokufa.” Pia akamwambia, “Huyo mtu ni mmoja wa jamaa yetu wa karibu anayestahili kutukomboa.”

אֲשֶׁר־ ambao	הַנְּעָרִים vijana	עִם־ pamoja-na	אֵלָי kwangu	אָמַר alisema	כִּי־ alisema	וְגַם pia	חֲמוּאֲבִיהָ Mmoabu	רוּת Ruthi	וְתֹאמֶר na-akasema
	H5288		H0413	H0559		H1571	H4125	H7327	H0559
הַקָּצִיר mavuno	כָּל־ mavuno-yote	אֵת -	כֻּלּוֹ wamemaliza	אִם־ watakapomaliza	עַד hadi	תִּדְבְּקִין ushikamane	לִי ni-wangu		
	H3605		H0853	H3615	H5704	H1692			
								אֲשֶׁר־ yangu	לִי: -

Kisha Ruthu, Mmoabu, akasema, “Hata aliniambia, ‘Kaa pamoja na watumishi wangu mpaka watakapomaliza kuvuna nafaka yangu yote.’”

הַצָּאִי uende	כִּי kwamba	בְּתִי binti-yangu	טוֹב ni-vyema	כַּלְתָּהּ mkwe-wake	רוּת Ruthi	אֶל־ kwa	נְעֹמִי Naomi	וְתֹאמֶר na-akasema
	H3318	H1323		H3618	H7327	H0413	H5281	H0559
אֲחֵר: lingine	בְּשָׂרָהּ katika-shamba	בְּךָ wewe	וַיִּפְנְעוּ־ wakukute	וְלֹא־ ili-wasikupate	נְעֵרוֹתָיו wasichana-wake	עִם־ pamoja-na		
	H0312		H6293	H3808	H5291			

Kisha Naomi akamwambia Ruthu mkwewe, “Binti yangu, itakuwa vyema wewe ufuatane na wasichana wake, kwa sababu katika shamba la mtu mwingine wanaweza kukudhuru.”

הַשְּׁעָרִים	קִצְיֵר־	כָּלוֹת	עַד־	לְלִקֹּט	בְּעֹז	בְּנִשְׁרוֹת	וַתִּדְבֹּק
shayiri	mavuno-ya	mwisho-wa	hadi	kuokota	Boazi	na-wasichana-wa	na-akashikamana
H8184		H3615	H5704	H3950	H1162	H5291	H1692
			חֲמוֹתָהּ:	אֶת־	וַתָּשָׁב	הַחֲטִיִּים	וּקִצְיֵר
			mama-mkwe-wake	na	na-akakaa	ngano	na-mavuno-ya
			H2545	H0854	H3427	H2406	

Kwa hivyo Ruthu akafuatana na watumishi wa kike wa Boazi, akaokota mpaka mwisho wa mavuno ya shayiri na ya ngano. Naye aliishi na mama mkwe wake.